

Bobrůvka, km 4,450 – 5,870 – přírodě blízká protipovodňová opatření Dolní Loučky

**zoologické posouzení míry dopadu realizace záměru na
místní populaci ledňáčka říčního a vydru říční**

Zadavatel:
SWECO Hydroprojekt a.s
Táborská 31
140 16 Praha

Zpracoval:
Ing. Václav Prášek, Ph.D.
Výzkum a vývoj v oblasti přírodních věd
Rybnická 22, 634 00 Brno
IČ: 757 52 379
Tel.: 737 838 250
e-mail: vaclav.prasek@seznam.cz

duben 2018

1. Úvod a zadání

Na základě objednávky této práce (č.j. 217055-0109/2018/obj) byl v jarním aspektu roku 2018 provedeno zoologické posouzení segmentu toku říčky Bobrůvky v úseku ř.km 4,450 – 5,870 s posouzením míry dopadu předmětných PPO na místní populace ledňáčka říčního (*Alcedo atthis*) a vydry říční (*Lutra lutra*).

2. Zadání

Provést zoologický průzkum plochy záměru se zaměřením na zjištění zvláště chráněných druhů živočichů podle zákona č. 114/1992 Sb. a vyhlášky Ministerstva životního prostředí č. 395/1992 Sb., v platných zněních.

3. Popis lokality

Zájmové území se nachází v k. ú. Dolní Loučky, částečně pak v k. ú. Horní Loučky, okr. Brno-venkov. Byl řešen úsek toku v ř.km 4,450 – 5,870, dle poskytnuté dokumentace.

Říčka Bobrůvka je regulovaným tokem, který prochází zemědělskou krajinou. V extravilánu má tok více méně přírodní charakter. Na obou březích se nacházejí dřevinné břehové porosty.

4. Metodika

Vymezené zájmové území bylo při místním šetření, které proběhlo dne 1. 4. 2018) prozkoumáno liniovými transekty, které vedly jednak přímo podél předmětného úseku toku a jednak v širším okolí toku (bývalý paralelní mlýnský náhon a rybníky na něm ležící).

Při průzkumu lokality byly sledovány vhodné biotopy, využitelné předmětnými druhy, tedy vydrou říční (*Lutra lutra*) a ledňáčkem říčním (*Alcedo atthis*) a vyhodnocována jejich pozice vůči plánovaným přírodě blízkým protipovodňovým opatřením.

5. Vlastní posouzení

Obojživelníci:

Nebyli zjištěni

Plazi:

Nebyli zjištěni

Ptáci:

Bažant obecný – *Phasianus colchicus*

Brhlík lesní – *Sitta europea*

Budníček menší – *Phylloscopus collybita*

Červenka obecná – *Erithacus rubecula*

Drozd brávník – *Turdus viscivorus*

Drozd zpěvný – *Turdus philomelos*

Holub hřivnáč – *Columba palumbus*
Hrdlička zahradní – *Streptopelia decaocto*
Jiříčka obecná – *Delichon urbica*
Kachna divoká – *Anas platyrhynchos*
Káně lesní – *Buteo buteo*
Konipas bílý – *Motacilla alba*
Konopka obecná – *Carduelis cannabina*
Zvonek zelený – *Carduelis chloris*
Kos černý – *Turdus merula*
Ledňáček říční – *Alcedo atthis* - §SO
Pěnice černohlavá – *Sylvia atricapilla*
Pěnkava obecná – *Fringilla coelebs*
Pěvuška modrá – *Prunella modularis*
Poštolka obecná – *Falco tinnunculus*
Skřivan polní – *Alauda arvensis*
Sojka obecná – *Garrulus glandarius*
Stehlík obecný – *Carduelis carduelis*
Strakapoud velký – *Dendrocopos major*
Strnad obecný – *Emberiza citrinella*
Sýkora koňadra – *Parus major*
Sýkora modřinka – *Parus coeruleus*
Vrabec polní – *Passer montanus*
Zvonek zelený – *Carduelis chloris*
Zvonohlík zahradní – *Serinus serinus*
Žluna zelená – *Picus viridis*

Savci:

Bobr evropský – *Castor fiber* - §SO
Hraboš polní – *Microtus arvalis*
Kočka domácí – *Felis sylvestris* f. *domestica*
Krtek obecný – *Talpa europea*
Kuna – *Martes* sp.
Vydra říční – *Lutra lutra* - §SO
Zajíc polní – *Lepus europaeus*

V zájmovém území a v jeho nejbližším okolí bylo orientačním zoologickým průzkumem zjištěno celkem 38 druhů obratlovců, z toho 31 druhů ptáků a 7 druhů savců.

6. Vlastní posouzení

6.1 Dopad PPO na v předmětném úseku toku na ledňáčka říčního (*Alcedo atthis*)

Ledňáček říční (*Alcedo atthis*) je drobný rybožravý pták velikosti většího vrabce. Jeho výskyt na lokalitě je limitován dostupností potravy a hnízdními příležitostmi – hlinitých/hlinitopísčitých nátrží se svislou stěnou, do které mohou umístit své nory. Umístění PPO na lokalitě bylo voleno tak, že nebudou zasaženy stávající nátrže s norami ledňáčka, čímž nedojde k významnému negativnímu zásahu do přirozeného vývoje zdejší populace předmětného druhu. Při dodržení technologické kázně nebude docházet k významnému zákalu vody v řece, tudíž ani potravní zdroje ledňáčka tak nebudou omezeny. Tento požadavek však není limitní, neboť v okolí se nachází dostatek vodních ploch, u nichž je výrazně vyšší předpokládá výskytu drobných rybek, vhodných jako potrava pro ledňáčka, než v předmětném segmentu řeky Bobrůvky. Budování dílčích staveb PPO bude mít charakter pomístních zásahů, je tedy možné konstatovat, že nedojde k plošnému rušení v celém úseku toku, což je skutečnost, která je pro výskyt zdejší populace ledňáčka zásadní.

6.2 Dopad PPO na v předmětném úseku toku na vydra říční (*Lutra lutra*)

Vydra říční je středně velká kunovitá šelma, jejíž dominantní složkou potravy tvoří ryby. V předmětném úseku Bobrůvky je kromě vlastního toku řeky dostatek potravních zdrojů, tvořených vodními plochami, včetně paralelního migračního koridoru náhonem je spojujícím, v pravobřežní části údolní nivy řeky. Z tohoto důvodu je možné konstatovat, že realizace PPO v předmětném úseku toku nebude mít, při dodržení technologické kázně, významný negativní dopad na místní populaci tohoto druhu, protože paralelní migrační koridor vedený náhonem, je schopen plnohodnotně nahradit většinu řešeného úseku Bobrůvky, a to tím spíše, že aktuálně vydra tuto část údolní nivy Bobrůvky již využívá.

7. Závěr

Ze zvláště chráněných druhů obratlovců, které jsou zahrnuty do přílohy III. prováděcí vyhlášky č. 395/1992 Sb., v platném znění, byly ve sledovaném úseku cca 1,5 km toku zjištěny tři druhy s přímou vazbou na akvatické biotopy. Šlo o ledňáčka říčního (*Alcedo atthis*), vydra říční (*Lutra lutra*) a bobra evropského (*Castor fiber*). U bobra se s největší pravděpodobností nejedná v tomto úseku o stálé teritorium, jeho výskyt byl potvrzen loňským okusem mimo tok řeky, což je interpretováno jako výskyt migrujícího jedince v oblasti. Naproti tomu oba dva zbývající druhy vytvářejí na toku Bobrůvky kontinuální populaci, jejichž teritoriem je i řešený úsek toku mezi ř. km 4,450 – 5,870. Distribuce PPO v tomto úseku toku nezasahuje všechny přírodě blízké biotopy, které splňují biologické nároky obou zkoumaných druhů, což značí, že při dodržení technologické kázně je možné mít za to, že nedojde k porušení přirozeného vývoje žádného z těchto druhů, tedy nebudou narušeny jejich úkryty/hnízdiště, stejně jako nebudou významně dotčeny jejich potravní zdroje v údolní nivě řeky.

Realizace záměru tedy nebude mít významný negativní dopad na žádný z řešených zvláště chráněných druhů živočichů. Tato skutečnost by se měla odrazit v nutnosti získat výjimku k (významnému) zásahu do biotopu těchto živočichů. Odborný názor autoravšak není nadřizen názoru orgánu státní správy a tak doporučuji konzultovat s orgánem státní správy (OŽP KrÚ JmK) účelnost vedení řízení o výjimce z ochranných podmínek těchto dvou zvláště chráněných druhů živočichů.

Při dodržení výše uvedených doporučení není ze zoologického hlediska námitek proti realizaci záměru vytvoření přírodě blízkých protipovodňových opatření Dolní Loučky na toku Bobrůvky v ř. km 4,450 – 5,870.

A handwritten signature in blue ink, reading 'Václav Prášek'.

Ing. Václav Prášek, Ph.D.